

Szövegekönyv

A gulyás leánya című magyar népmese
dramatikus játékban való feldolgozásához

Készítette:
Nagyné Király Adrienn
óvodapedagógus szakos hallgató

A gulyás leánya¹

magyar népmese

SZEREPLŐK:

- öreg király
- királyfi
- a gulyás lánya, a későbbi királyné
- gulyás, az édesapa
- szegény ember
- pap
- lányok (3-4 fő)
- nép, sokaság (8-10 fő)

JÁTÉKIDŐ: kb. 20-30 perc

HELYSZÍNEK:

- királyi udvar
- falu
- erdő
- a gulyás háza

A KOMPOZÍCIÓ:

- **ALAPHELYZET:** A királyfi elindul feleséget keresni, megtalálja a szívének kedves gulyás lányát. Elviszi a palotába és megesküsznek. A királyfi azt kéri a párjától, hogy soha ne tegyen ellenére.
- **BONYODALOM:** A palotába egy szegény ember érkezik panaszt tenni a szomszédjára, mert elvette a csikóját. A király nem neki ad igazat, de a királynő tanácsal látja el, miként szerezheti vissza a csikóját. A királyné megszegi a férjének tett ígéretét.
- **TETŐPONT:** A király rájön a turpisságra, és elzavarja a feleségét.

---

¹ <http://mek.oszk.hu/04800/04865/04865.htm#104> (A letöltés ideje: 2017.11.30. 15:43)

- **KÉSLELTETÉS:** A király megengedi a feleségének, hogy magával vigye, ami neki a legkedvesebb. A királyné altatót kever a király italába, és magával viszi az apja házába.
- **MEGOLDÁS:** A királyné szerelmet vall, amitől elszáll a király haragja, visszamennek a palotába, és boldogan élnek tovább.

HELYSZÍNEK	SZÖVEG	MEGJEGYZÉSEK
<p>1. A KIRÁLYI UDVAR</p>	<p>KIRÁLYFI: Elindulok hát, édesapám, és keresek magamnak feleséget. Nem bánom én, ha szegény ember leánya is, csak kedvem szerint való legyen.</p>	<p><i>Kicsit elkeseredetten mondja a királyfi az öreg királynak.</i></p>
<p>2. A BOLYONGÁS HELYSZÍNEI</p>		<p><i>Elindul a királyfi, tesz három kört. Közben mindenki (kivételesen a szereplők, akik következnek) hátul félkört alkotva</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - 8-szor a combját veregeti - 8-szor tapsol és helyben jár - 8-szor fül mellett mindkét kézzel csettint.
<p>3. FALU</p>	<p>LÁNY 1: Hallottátok, hogy ide is jön a királyfi feleséget keresni?</p> <p>LÁNY 2: Hallottuk bizony. Elő is vettem a legszebb ruhámat és a legfényesebb cipőmet.</p> <p>NÉP 1: Itt van!</p> <p>NÉP 2: Megjött!</p> <p>NÉP 3: Milyen délceg!</p>	<p><i>A lányok sugdolóznak, huncutan, mosolyogva beszélnek.</i></p> <p><i>Az emberek összesúgnak, amikor beér a király a faluba.</i></p> <p><i>Megáll egy pillanatra,</i></p>

	<p>KIRÁLYFI: Merre keressen? Hol találom, drága paripám?</p> <p>SZEGÉNY LÁNY: -hmmmm, -láááálááá</p> <p>KIRÁLYFI: - Ez ám a menyecske, ő kell nekem! (magában) Kinek a lánya vagy húgom?</p> <p>KIRÁLYLÁNY: Én bizony a gulyás lánya vagyok, felséges királyom.</p> <p>KIRÁLYFI: Nem bánom én akárki lánya vagy, lesz-e a feleségem?</p> <p>SZEGÉNY LÁNY: Leszek bizony, felséges királyom.</p>	<p><i>szétnéz, megveregeti a lova nyakát és kérdi...</i></p> <p><i>A szegény lány dudorászik és sepreget.</i></p> <p><i>Elégedett mosollyal, mondja.</i></p> <p><i>A szegény lány meglepődve, elpirulva nem igazán néz a király szemébe, csak néha-néha pillant rá, miközben beszél hozzá.</i></p>
--	---	--

<p>4. Királyi udvar, kápolna</p>	<p>KIRÁLYFI: No de, hallod-e te leány! Szívem szerint való vagy, feleségül is veszek, de egyetlen kikötésem van. Mégpedig az, hogy soha se szólj ellenemre! Amit én teszek, az úgy van jól. Az ellen szavad ne legyen!</p> <p>Kórus: Házasodik a Király Gulyás lányát kéri, Csiszeg-csoszog a szakács, násznagy akar lenni. Odaugrik a bolond, vőfély akar lenni, Mindenféle méltóság, vendég akar lenni.</p> <p>Kocsis volt a szekundás, a fia a flótás, Katonák a brúgósok, a molnár a prímás. Táncba ugrik a bolond, megjárja a polkát, Híres betyár a juhász, pödöri a bajsztát.</p> <p>Vadász volt a mészáros, hat ökröt levágott, Amellé még malacot, ötvenet kirántott. Jósnő volt a szakácsné,</p>	<p><i>Örömmel, széles mosollyal, bájosan mondja a királynak A király hangosan, határozottan beszél.</i></p> <p><i>Elindulnak a palotába, (tesznek egy kört)</i></p> <p><i>A kórus énekel, a király és a lány beér a palotába.</i></p>
---	--	---

<p>palota, trónterem</p>	<p>jó gulyáshúst főzött, Míg az ebéd elkészült, A király is megjött.</p> <p>PAP: Feljött aranyszínű hajnala szívednek, Amidőn elérted napjait életednek. Kívánom, Istentől hozza fel napodat, S, ne borítsa többé reád hajnalodat. Amilyen sűrűn hull az ég harmatja, Akkor szálljon rátok az Isten áldása.</p> <p>MINDENKI: Isten éltesse az ifjú párt!</p> <p>KIRÁLYFI: Mi járatban vagy ily dühösen, te szegény ember? SZEGÉNY EMBER: Felséges királyom, a minap a városba mentünk a szomszédokkal. Én két lóval, ő két ökörrel. Az egyik lovamnak volt egy kicsi</p>	<p><i>A pap kitárt karokkal mondja.</i></p> <p><i>Hangosan, mondja mindenki.</i></p> <p><i>A szegény ember kopogtat, majd belép a palotába.</i></p> <p><i>A szegény ember</i></p>
---------------------------------	--	---

<p>Palota, a királynő szobájának ajtajában</p>	<p>csikaja. Útközben megálltunk egy helyen. Mikor újra elindultunk, a csikó a szomszédom ökréhez szegődött, s akárhogy hívtam, többet nem fordult vissza az anyjához. Erre az én szomszédom azt mondta, hogy az én csikóm az övé, s nem adja vissza.</p> <p>Tegyen hát igazságot felséges királyom.</p> <p>KIRÁLY: Jól van, én igazságot teszek, de abban neked nem lesz nagy örömed, szegény ember. Mert én is azt tartom, hogy azé a csikó, aki után megy.</p> <p>SZEGÉNY EMBER: Már a királynál sem lehet igazságot találni!</p> <p>KIRÁLYNŐ: Te szegény ember, hallám, hogy az uram milyen igazságot tett. Mondok én neked valamit, eredj ki az erdőbe, hol az uram vadászni szokott, vígy magaddal egy hálót, azt tedd le egy fatuskóra, s tégy úgy, mintha halásznál. Az uram nemsokára vadászni indul, és ha meglátja, hogy mit csinálsz, úgysem hagyja szó nélkül. Eredj hát, és meglásd,</p>	<p><i>háborogva, mérgesen beszél, közben térdepel.</i></p> <p><i>A királynő hallgatózik az (ajtónál) - imitálja</i></p> <p><i>A szegény ember kimegy, és imitálja, ahogy becsukja az ajtót.</i></p> <p><i>A királynő a szegény ember elé lép, és halkán mondja.</i></p>
---	--	---

<p style="text-align: center;">5. Erdő</p>	<p>este már a csikód az anyja mellett eszi a zabot.</p> <p>SZEGÉNY EMBER: Ez a tuskó meg is felel, leülök hát és teszek egy próbát.</p> <p>KIRÁLY: Ki fütyörészik itt az erdő közepén?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hát te mit csinálsz itt szegény ember? <p>SZEGÉNY EMBER: Én bizony halászok, felséges királyom.</p> <p>KIRÁLY: Mit beszélsz te szegény ember, hát hogy lehet a fatuskónak hala?</p> <p>SZEGÉNY EMBER: Úgy, felséges királyom, mint az ökörnek csikaja.</p> <p>KIRÁLY: Hmmm, igazat beszélsz te szegény ember, vedd hát vissza a csikódat,</p>	<p><i>Elindul a szegény ember, tesz egy kört. Megáll közepén, elhelyezi (imitálja) a hálót a fatuskón, majd elkezd fütyörészni.</i></p> <p><i>Eközben a király is elindul, lassan nézelődik, nagy fejforgatást végez, majd nagy hirtelenséggel megáll és körbenéz. Továbbmegy egy-két lépést, és megáll a szegény emberrel szemben. Fennhangon, cinikusan kérdi...</i></p> <p><i>A szegény ember cinikusan válaszol...</i></p> <p><i>Szégyenkezve, fejét bólogatva mondja, közben</i></p>
---	--	---

<p>6. Palota, étkező</p>	<p>mert valóban téged illet. Magában, félhangosan mondja: Erre csak a feleségem taníthatta ezt a szegény embert, hisz nincs nála furfangosabb kerek e világon!</p>	<p><i>fel-fel sóhajt.</i></p>
	<p>LÓ: Jó gazdámval vágtatok, Minden utat megjárok. Visz a lábam árkon-bokron, Finom széna vár majd otthon. Nyi- ha -ha -ha-ha-ha-ha!</p>	<p><i>Hazaindul, közben mondja... A lovával vágtatva megy. A ló egy seprűnyél ezt hátról mondja valaki. A ló ütemesen, pattogósan mondja.</i></p>
	<p>KIRÁLY : No asszony, mégis ellenemre szóltál, pedig felfogadtad, hogy nem szólsz ellenemre. Így hát az én házamban nincs többé maradásod! Menj hát vissza apádhoz!</p>	<p><i>(Tesznek egy kört, gyorsan) szembeáll a király a királynővel és hangosan ráförmed.)</i></p>
	<p>KIRÁLYNŐ: Hát jól van, elmegyek. De mit adsz azért drága férjem, hogy eddig hites társad voltam?</p>	<p><i>A királynő elkezd sírni, szipogva beszél.</i></p>
	<p>KIRÁLY: Ami neked a legkedvesebb, azt adom, csak menj a palotámból!</p>	<p><i>A királynő felhúzza szemöldökét, bazsalyog, majd elindul, aztán hamar visszalép, és úgy kérdezi.</i></p>
	<p>KIRÁLYNŐ: Engedd meg hát jó uram, hogy utoljára még veled</p>	

<p>7. Öreg gulyás háza</p>	<p>ebédeljek!</p> <p>KIRÁLY: Jól van, de most már eredj, és szedd össze a ruháidat!</p> <p>KIRÁLYNŐ: Itt van ez a jó bor, idd hát meg, felséges királyom.</p> <p>KIRÁLY: Nahát, de álmos lettem, nem bírom nyitva tartani a szemem.</p> <p>KIRÁLYNŐ: Szolgák, gyertek hamar, és vigyétek a királyt a hintóba!</p> <p>GULYÁS: Mit kerestek itt, édes lányom és mi történt a királlyal?</p> <p>KIRÁLYNŐ: Ne törődjék veled édesapám, hamarosan megtudja.</p> <p>KIRÁLY: Hogy kerültem én ide?</p> <p>KIRÁLYNŐ: Te bizony úgy, lelkem uram, hogy azt mondtad: Vihetem, ami nekem a legkedvesebb. Hát nekem te vagy a legkedvesebb, így hát</p>	<p><i>Szemben ülnek az asztalnál, imitálják az evést, eközben a király ásítózik, csuklik ide-oda a feje, miután a király leteszi a fejét az asztalra, a királynő tapsol hármat, erre belépnek a szolgák. Kiviszik a királyt. Kimennek, és a másik oldalon már a gulyás házánál vannak. A gulyás és a lány szemben állnak egymással, eközben a király ébredszik. Álmosan kérdez.</i></p> <p><i>Amíg a királynő beszél, a király mosolyog.</i></p> <p><i>Nagy mosollyal beszél a</i></p>
-----------------------------------	---	--

	<p>téged hoztalak magammal.</p> <p>KIRÁLY: Ravasz asszony vagy Te, hallod-e kedves feleségem! M megbocsátok hát neked. Menjünk vissza a palotába!</p> <p>KÓRUS/MINDENKI: A szerelmet ünnepelni, Jó borocskát hörpinteni, Katát, Julcsit táncba vinni, Bút, bánatot felejteni.</p>	<p><i>királylányhoz. Szemben állnak egymással. Amikor elmondta, kitárja a karját, megöleli a feleségét. Ölelkeznek egy kicsit.</i></p> <p><i>Mindenki egy kört alkot, és a kórus a szöveget mondva táncol (4-et belépnek és 4-et ki). Hangosan mulatva táncolnak. Aztán (népzenét kapcsolok CD-ről) közös táncház.</i></p>
--	---	--